

Uitspraak nr. 100 van de Verbondscommissie Samenloop inzake "beroerde mest"

Betreft: AVB-verzekering/wa-motorrijtuigverzekering

Partijen: Verzekeraar A

en

Verzekeraar B

Verzekeraar A en B hebben zich ter verkrijging van een uitspraak van de Verbondscommissie Samenloop tot deze commissie gewend ter beslechting van een geschil dat tussen partijen is gerezen.

Feitelijke gegevens

Op 18 september 1996 moest een chauffeur van de firma X mest ophalen uit de mestput van een varkensfokkerij. Tijdens het opzuigen van de mest raakte de aanzuigslang van de vrachtwagen verstopt. Om de verstopping op te lossen heeft de chauffeur de pomp op persen gezet, waardoor er toxische gassen uit de mestpunt vrijkwamen. Deze toxische gassen hebben geleid tot verstikking van 130 biggen.

Partijen verschillen van mening over de vraag wie dekking dient te verlenen.

Het geschil**In zijn memorie van eis stelt verzekeraar A onder meer:**

"Op 18 september 1996 heeft onze verzekerde, firma X, mest opgehaald bij een varkensmester in Middelharnis. Tijdens het laden van de mest, opzuigen uit de mestkelder, is er een verstopping geweest in de aanzuigslang van de vrachtwagen. Om deze verstopping te verwijderen heeft de chauffeur van de vrachtwagen de pomp op persen gezet. Als gevolg van het vrijkomen van ammoniakgas is een 130 stuks biggen om het leven gekomen.

De betreffende vrachtauto is verzekerd bij verzekeraar B, terwijl de bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering is onder gebracht bij verzekeraar A.

Tussen assuradeuren is verschil van mening ontstaan omtrent de polis die dekking voor deze schade moet bieden. Verzekeraar B stelt zich op het standpunt dat de schade is ontstaan tijdens laden/lossen en wijst de schade af in verband met een in haar polisvoorwaarden opgenomen uitsluiting.

Verzekeraar A dekt op de bij haar afgesloten aansprakelijkheidsverzekering schade veroorzaakt met of door zaken die worden geladen op of gelost van een motorrijtuig.

Verzekeraar A is echter van mening dat de schade niet is ontstaan door laden of lossen, maar het gevolg is van het in beroering brengen van de mest in de betreffende varkensschuur. Op het moment dat de vrachtwagen normaal wordt geladen en/of gelost zal geen ammoniak uit de mest treden. De chauffeur van verzekerde heeft willens en wetens een risico genomen door de verstopping middels 'persen' op te heffen.

Een chauffeur, werkzaam bij een mestdistributeur is ermee bekend dat er ammoniak voorkomt in vloeibare dierlijke mest en dat dit gas dodelijk is voor mens en dier".

In zijn memorie van antwoord stelt verzekeraar B onder meer:

“Op woensdag 18 september 1996 heeft de chauffeur/werknemer van firma X in opdracht van benadeelde een hoeveelheid varkensmest uit diens mestput geladen.

Hierbij maakte de chauffeur gebruik van de op het motorrijtuig aangebrachte pompinstallatie.

Na enige tijd laden bemerkte de chauffeur dat de pomp minder goed draaide en begon vast te lopen. De chauffeur veronderstelt dat dat kwam doordat de mest erg dik was en/of er een dikke koek van mest voor of in de slang zat. Om dit probleem te verhelpen heeft hij 5 à 10m³ mest teruggepompt.

Nadat de chauffeur was vertrokken constateerde benadeelde (direct) dat 130 biggen in afdeling 11 van stalnummer 1 dood op de grond lagen. Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zijn bij/na het leegzuigen van de mestput, (toxische) gassen vrijgekomen uit de desbetreffende mestput die tot verstikking van de biggen hebben geleid.

De mestput heeft een capaciteit van circa 3700m³ en de tank van het motorrijtuig een inhoud van 38m³. Derhalve lijkt het aannemelijk dat de mestput van benadeelde bij lange na niet is leeggezogen.

In de memorie van eis stelt verzekeraar A dat de schade niet is ontstaan door laden of lossen van de mest, maar het gevolg is van het in beroering brengen van de mest in de betreffende mestput.

Op het moment dat de vrachtwagen normaal wordt geladen en/of gelost, zal geen ammoniak uit de mest treden, aldus verzekeraar A, en de chauffeur zou willens en wetens een risico genomen hebben door de verstopping middels “persen” op te heffen.

Wij stelden ons op het standpunt dat de schade is veroorzaakt tijdens laden/lossen.

De bij verzekeraar A gesloten Aansprakelijkheidsverzekering voor agrarische bedrijven biedt dekking voor aansprakelijkheid wegens schade veroorzaakt met of door zaken die worden geladen op of gelost van een motorrijtuig (artikel p artikelonderdeel 2 laden/lossen).

In artikel p onderscheidt verzekeraar A laden/lossen (artikelonderdeel 2) van afgeval- len/afvallende lading (artikelonderdeel 3). De laatste alinea van artikel p bepaalt uitdrukkelijk dat de dekking voor schade veroorzaakt met of door afgevallen/afvallende lading, niet geldt voor zover de aansprakelijkheid wordt gedekt door een andere verzekering.

De dekking voor schade veroorzaakt bij laden/lossen wordt door verzekeraar A derhalve niet afhankelijk gesteld van een -eventuele- dekking onder een andere verzekering.

De bij ons gesloten motorrijtuigverzekering biedt ingevolge artikel a dekking voor aansprake- lijkheid wegens schade veroorzaakt bij het laden of lossen van zaken op/in of van/uit het motor- rijtuig. Deze dekking geldt echter niet indien, zoals in casu het geval is, de aansprakelijkheid reeds gedekt wordt door een andere verzekering.

Kernpunt van het geschil is of de schade geacht moet worden te zijn veroorzaakt “met of door” de mest die werd geladen in of gelost uit het motorrijtuig.

Volgens een arrest van het Hof Amsterdam (10 mei 1984, VR84/ VR84/119, bijlage I) kan het woordje “met” in dit kader “niet anders slaan dan op schade, veroorzaakt doordat het voorwerp is gebruikt zonder dat de oorzaak in of op het voorwerp is gelegen”

De stelling van verzekeraar A dat de schade niet is ontstaan door laden/lossen van de mest, maar het gevolg is van het in beroering brengen van de nog in de betreffende mestpunt aan- wezige mest, kunnen wij niet onderschrijven. Enig bewijs voor deze (veronder)stelling ont- breekt.

Indien evenwel de verstikking van de biggen het gevolg is geweest van het in beroering bren- gen van de nog in de mestput aanwezige mest, dan nog is de schade veroorzaakt “met” de mest die gelost werd en derhalve bij het (laden of) lossen.

Wij blijven van mening dat de schade is ontstaan tijdens laden/lossen en veroorzaakt zo niet door dan toch in elk geval met zaken die werden geladen op of gelost van het motorrijtuig. Ter ondersteuning van ons standpunt mogen wij u verwijzen naar uw Uitspraak no. 54. Tijdens en door het laden/lossen zijn de toxische gassen die tot verstikking van de biggen hebben geleid, vrijgekomen.

Samenvattend concluderen wij dat de schade is veroorzaakt met of door zaken die worden geladen op of gelost van een motorrijtuig, waarvoor onder de AVB-polis van verzekeraar A uitdrukkelijk-primaire-dekking wordt geboden. Onder de bij ons afgesloten WA-motorrijtuigverzekering is deze aansprakelijkheid uitgesloten".

Overwegingen van de commissie

Dit geschil is als samenloopgeschil aan de commissie voorgelegd overeenkomstig artikel p van haar reglement op grond waarvan de commissie dit geschil in behandeling neemt.

Partijen zijn het er over eens dat de chauffeur van de vrachtauto aansprakelijk is voor de veroorzaakte schade. Die schade is ontstaan doordat de slang van de pompinstallatie van de tankauto verstopt raakte met mest, waarna de pomp op persen werd gezet, waardoor de mest in beroering werd gebracht. Tengevolge van het in beroering brengen van de mest zijn toxische gassen vrijgekomen in de bewuste stal, als gevolg waarvan de biggen het leven verloren.

De commissie stelt vast dat de verzekering van verzekeraar A volgens artikel p dekking biedt voor de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door zaken die worden geladen op of gelost van een motorrijtuig. De verzekering van verzekeraar B biedt ingevolge artikel a dekking voor aansprakelijkheid wegens schade veroorzaakt bij het laden en lossen van zaken op/in of van/uit het motorrijtuig, voor zover deze niet wordt gedekt door een andere verzekering. Uitgaande van de in de vorige alinea weergegeven toedracht, is de commissie van oordeel dat in casu sprake is van een schade veroorzaakt bij het lossen van zaken uit het motorrijtuig in de zin van voormeld artikel. Aldus bieden beide verzekeringen dekking, zij het dat de dekking van verzekeraar B subsidiair van aard is.

Conclusie

De commissie concludeert dat de veroorzaakte schade zowel onder AVB-verzekering van verzekeraar A als onder de wa-motorrijtuigverzekering van verzekeraar B valt. De dekking van verzekeraar B is echter subsidiair van aard.

Bindend advies

Partijen hebben zich tot de commissie gewend ter verkrijging van een bindend advies. De commissie geeft als bindend advies dat verzekeraar A dekking zal dienen te verlenen.

Aldus is beslist op 4 oktober 1999 door, mr S.A.M. Brugman, mr M.M.C.J.M. de Nerée tot Babberich, mr D.F. Richters en mr P.P. Roerink, leden van de Verbondscommissie Samenloop, in tegenwoordigheid van mw. mr W.H. Quaedvlieg-Meijer, secretaris.

De voorzitter

De secretaris

mr D.F. Richters

mr W.H. Quaedvlieg-Meijer